

**ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

**ЖЕНЕВСЬКИЙ ЦЕНТР
ДЕМОКРАТИЧНОГО КОНТРОЛЮ
НАД ЗБРОЙНИМИ СИЛАМИ**

**ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ АРМІЇ,
КОНВЕРСІЇ ТА РОЗЗБРОЄННЯ**

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА: МОНІТОРИНГ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Київ 2018

УДК 340.132:323.2 (477)
Н 35

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту законодавства Верховної Ради України
(протокол № 12 від 25 жовтня 2018 року)*

Національна безпека: моніторинг реалізації законодавства
Н 35 України. Київ: Інститут законодавства Верховної Ради України,
2018. 375 с.

ISBN 978-617-7638-06-2

Збірка містить матеріали доповідей і тези виступів учасників міжнародних науково-практичних конференцій «Законодавче забезпечення парламентського контролю в оборонно-промисловому комплексі України» (14.03.2018 р.), «Правове регулювання децентралізації в Україні: безпекові аспекти» (26.06.2018 р.), «Моніторинг реалізації законодавства України про національну безпеку: сучасні виклики та реалії» (27.09.2018 р.), що проходили в Інституті законодавства Верховної Ради України.

Видання буде корисним для народних депутатів України, працівників органів державної влади і місцевого самоврядування, науковців та всіх, хто цікавиться питаннями удосконалення законодавства про національну безпеку.

УДК 340.132:323.2 (477)

Матеріали друкуються в авторській редакції

ISBN 978-617-7638-06-2

© Автори, 2018
© Інститут законодавства
Верховної Ради України, 2018

ЗМІСТ

Копиленко Олександр. Реалізація законодавства України про національну безпеку: сучасні виклики та реалії (Передмова)	10
--	----

Виступи учасників фахової дискусії:

Частина I

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАРЛАМЕНТСЬКОГО КОНТРОЛЮ В ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВИМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

Флурі Філіп. Парламентський контроль над оборонним виробництвом	14
Гришфельд Анатолій. Государственно-частное партнерство в оборонной сфере	17
Кривенко Віктор. Більше свободи приватним компаніям ОПК України	20
Скрипник Олексій. Майбутнє військово-промислової політики	21
Архипов Микола. Прямые зарубежные инвестиции в ОПК Украины невозможны	24
Бадрак Валентин. Україна за рахунок роботи на зовнішніх ринках створює власну нову зброю	26
Бровченко Юрій. Зняття існуючої заборони створення спільних підприємств забезпечить входження на український ринок потужних інвесторів	29
Букін Павло. Проблема ціноутворення в державному оборонному замовленні потребує вирішення	31

Висоцький Олег. Оборонні підприємства повинні отримувати кредити по мінімальній ставці	33
Горбулін Володимир. Дальність української ракети	35
Єршомін Максим. Необхідне спрощення проведення процедури експортного контролю	38
Згурець Сергій. Щодо удосконалення «Укроборонпрому» ...	39
Кравченко Василь. Парламентський контроль має стати ефективним інструментом розвитку ОПК	44
Павлюков Валерій. Страны Європи не дають дозволення на поставку в Україну ряду комплектуючих	48
Шостак Владислав. Міноборони фінансує близько 30 дослідно-конструкторських робіт з розробки нової зброї щорічно	50

Частина II

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ: БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ

Воротін Валерій, Проданик Василь. Децентралізація державного та регіонального управління: ціннісні орієнтири та стандарти якості	52
Данилюк Юрій. До питання вдосконалення законодавства про місцеве самоврядування в Україні у контексті децентралізації влади	60
Дмитрієв Анатолій. Зарубіжний досвід здійснення децентралізації влади	65
Калиновський Богдан. Удосконалення системи місцевих правоохоронних органів у контексті реформи децентралізації (на прикладі національної поліції)	69

Клименко Оксана. Питання законодавчого регулювання децентралізації в контексті забезпечення економічної безпеки	75
Косілова Ольга. Забезпечення політичної безпеки України в умовах децентралізації державної влади	89
Косинський Віктор. Український парламентаризм: питання деліберації	95
Копчак Володимир, Солов'ян Володимир. Реформа децентралізації у сфері відповідальності національної поліції та інших органів системи МВС	105
Куян Ірина. Безпековий вимір реформи місцевого самоврядування	110
Леценко Олександр. Цивільний захист в умовах децентралізації в Україні: аспекти правового регулювання	118
Мазур Тамара. Роль Міністерства культури у виробленні правових основ охорони культурної спадщини України в умовах децентралізації влади	127
Мищак Іван. Питання удосконалення охорони культурної спадщини в Україні в контексті децентралізації влади	131
Ніколаєнко Наталія. Тенденції запровадження інструментів деліберативної демократії в Україні: від філософського осмислення до законодавчих ініціатив	136
Остапенко Василь. Забезпечення права на свободу віросповідання в процесі децентралізації влади в Україні ...	148
Полтавець Сергій. Формування Росією груп впливу в Україні як фактор дестабілізації влади: до історії питання ...	154

Поляков Леонід. Безпекові аспекти децентралізації в Україні	160
Резнікова Ольга. Особливості запровадження принципів національної стійкості у контексті забезпечення національної безпеки в умовах децентралізації	165
Родченко Лариса. Формування громадянського суспільства в Україні за принципами демократії та національної безпеки	170
Самусь Михайло. Децентралізація у сфері охорони державного кордону	175
Слюсарчук Іван. Контррозвідувальна стратегія України: інтеграція громадянського суспільства та сектору безпеки в умовах децентралізації	180
Червякова Ольга. Загрози національній економіці в умовах посилення глобалізаційних тенденцій	186
Шаульська Галина. Законодавче забезпечення розвитку громадянського суспільства в умовах децентралізації влади в Україні	193
Ярмиш Олександр. Реформа децентралізації влади в Україні: доктринальні підходи, проблеми законодавчого забезпечення, безпекові аспекти	200

Частина III

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА: ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА УЗГОДЖЕНІСТЬ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Андрушко Ірина. Інститут референдуму як чинник забезпечення національної безпеки	209
Анісімова Марина. Міжнародне партнерство – інструмент забезпечення національної кібербезпеки України	215

Барабаш Тетяна. Вплив реформи у сфері національної безпеки і оборони на кримінальний процесуальний закон ...	220
Білоус Віктор. Проблеми інвестиційної діяльності як складової фінансової безпеки держави	229
Бригінець Олександр, Касьяненко Любов. Проблеми фінансової безпеки держави на сучасному етапі	240
Глух Марина, Сердюк Вікторія. Міграційна політика як вектор національної безпеки України	249
Дідківська Галина. Міжнародне співробітництво України у запобіганні злочинності як запорука національної безпеки	256
Завидняк Володимир. Практика вирішення слідчими суддями питань, пов'язаних із слідчими (розшуковими) діями, в контексті утвердження прав і свобод людини	260
Князька Лілія, Дяченко Сергій. Проблеми соціального захисту та безпеки внутрішньо переміщених осіб	264
Коцюба Руслана. Гарантії ядерної безпеки як складова забезпечення національних інтересів держави	274
Лазаренко Аліна. Реалізація засади законності при проведенні обшуку в контексті забезпечення прав і свобод людини і громадянина	281
Лазебний Анатолій, Дробіняк Роксолана. Правоохоронні органи як суб'єкт забезпечення національної безпеки України	286
Левицька Людмила. Оновлення судової системи як запорука національної безпеки України	291

Линник Олена, Омельчук Любов. Окремі питання нормативно-правового механізму забезпечення економічної безпеки держави	300
Литвин Микола, Хруст Дмитро. Система внутрішньої безпеки України	305
Мельник Олена. Зовнішній державний фінансовий контроль за використанням бюджетних коштів – передумова фінансової безпеки держави	309
Мепарішвілі Хвича. Механізми державного управління забезпечення екологічної безпеки	313
Мілевський Микола. Щодо діяльності Служби безпеки України у розслідуванні тероризму	320
Мілевський Олександр. Деякі проблеми досудового провадження злочинів, пов'язаних із тероризмом	328
Ніколаєнко Наталія. Тенденції законодавчого забезпечення інформаційної безпеки в умовах зовнішньої агресії	336
Сіренко Оксана. Окремі питання розслідування кіберзлочинів та забезпечення національної безпеки	346
Телькінена Тетяна. Дотримання демократичних цінностей як складова державної політики у сфері національної безпеки	350
Топчій Василь, Господаренко Володимир. Значення кримінально-правової політики у сфері національної безпеки України	355

Топчій Віталій. Кримінально-правова охорона державної таємниці у забезпеченні національної безпеки України	359
Фрідман-Козаченко Марія. Здійснення кримінального провадження у порядку перейняття та державна політика у сфері національної безпеки	363
Чайка Вікторія. Правові аспекти реалізації податкової політики в умовах забезпечення національної фінансової безпеки	367

БРИГІНЕЦЬ ОЛЕКСАНДР,
*професор кафедри теорії та історії держави і права
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор юридичних наук, доцент*

КАСЬЯНЕНКО ЛЮБОВ,
*професор кафедри фінансового права
Університету державної фіскальної служби України,
доктор юридичних наук, професор*

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Формування і практична реалізація дієвого механізму забезпечення фінансової безпеки передбачає, перш за все, з'ясування суті даного поняття, визначення факторів, що впливають на її стан, дослідження взаємопов'язаності окремих складових цієї складної за внутрішньою будовою та ієрархічною декомпозицією структури. Фінансова безпека забезпечується шляхом проведення виваженої фінансової політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, економічній, соціальній, інформаційній і, власне, фінансовій сферах. Одним із провідних напрямків забезпечення фінансової безпеки держави є посилення питань боротьби з фінансовою злочинністю як необхідною складовою для забезпечення фінансової безпеки держави. Стосовно останнього відзначимо, що у чинному законодавстві України не має чіткого визначення поняття «фінансовий злочин».

Стратегією національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 26.05.2015 року № 287/2015¹,

---

¹ Про стратегію національної безпеки України: Указ Президента України № 287/2015 від 26.05.2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>

серед актуальних загроз національній безпеці України визначені економічна криза, виснаження фінансових ресурсів держави, зниження рівня життя населення. Однією з причин виникнення таких загроз є високий рівень «тінізації» та криміналізації національної економіки.

Досить багато вчених вважає, що державі вкрай необхідна відповідна структура, що буде комплексно займатися вирішенням нагальних питань по забезпеченню фінансової безпеки держави. Філософія роботи нового органу полягає в тому, щоб він працював по припиненню організованої злочинності як на вході до державних фінансів, так і на виході з бюджету. У даний час у Верховній Раді України знаходиться проект закону про Національне бюро фінансової безпеки України 8157-1 від 20.03.2018¹. Даним проектом передбачено визначення мети, принципів, правових та організаційних засад створення та діяльності Національного бюро фінансової безпеки України, завдання та повноваження Національного бюро фінансової безпеки України, контроль за його діяльністю, правовий статус, обов'язки та відповідальність працівників Національного бюро фінансової безпеки України, основи його співпраці з державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, компетентними органами інших держав та міжнародними організаціями, юридичними та фізичними особами, а також порядок створення на основі кримінального аналізу та аналізу ризиків підґрунтя для кримінального переслідування осіб, злочинна діяльність яких несе загрозу фінансовій безпеці держави. Визначається, що для впровадження дієвої реформи у сфері протидії кримінальним загрозам у сфері фінансової безпеки держави необхідно: створити єдиний правоохоронний орган, завданням якого буде виявлення та усунення системних загроз у сфері публічних фінансів, запобігання їх виникненню в майбутньому; створити єдиний аналітичний центр концентрації та ана-

---

¹ Проект Закону про Національне бюро фінансової безпеки України № 8157-1 від 20.03.2018. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63691

лізу інформації про стан фінансової системи держави, що збирається держаними органами та органами самоврядування; запровадити нову модель організації правоохоронної діяльності, керованої аналітикою, так звану модель ILP (*Intelligence Led Policing*), що застосовується аналогічними підрозділами правоохоронних органів країн Європейського союзу та ОБСЄ; створити підґрунтя для переходу державних контролюючих органів від наглядово-каральної до профілактично-сервісної моделі роботи.

У проекті закону визначаються завдання та повноваження Національного бюро фінансової безпеки України, контроль за його діяльністю, правовий статус, обов'язки та відповідальність працівників Національного бюро фінансової безпеки України, основи його співпраці з державними органами, підприємствами, установами та організаціями, компетентними органами інших держав та міжнародними організаціями, юридичними та фізичними особами, а також порядок створення на основі кримінального аналізу та аналізу ризиків підґрунтя для кримінального переслідування осіб, злочинна діяльність яких несе загрозу фінансовій безпеці держави.

У той же час, модель боротьби з кримінальними проявами визначається як: а) боротьба з системними кримінальними проявами у сфері економіки шляхом: виявлення, розслідування злочинів та притягнення до відповідальності членів організованих злочинних угруповань, причетних до функціонування галузевих, міжгалузевих та транснаціональних кримінальних схем у сфері публічних фінансів; руйнування вже існуючих схем розкрадання коштів бюджетів усіх рівнів та кримінальної інфраструктури, що обслуговує такі схеми; підготовка рекомендацій органам влади з усунення фінансового та правового підґрунтя для розвитку негативних тенденцій та явищ у сфері публічних фінансів, а також окремих кримінальних схем у відповідній сфері економіки; б) запровадження інститутів з особливого порядку кримінального переслідування в економічній сфері, спрямованих на стимулювання добровільної сплати податків, що враховують факт відшкодування особою спричи-

нених державі або громаді збитків та її відмову від подальшого вчинення аналогічних злочинів; в) запровадження особливого порядку реєстрації в ЄРДР заяв та повідомлень про вчинення кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності Національного бюро фінансової безпеки України.

Вважається, що у результаті прийняття проекту закону відбудеться: скорочення до одного кількості правоохоронних органів, що мають право розслідувати економічні злочини у сфері публічних фінансів, та взаємодіяти з цих питань із бізнесом; створення єдиного інформаційно-аналітичного центру з концентрації, систематизації та обробки зібраної державними органами інформації про стан державних фінансів; створення нової моделі правоохоронної діяльності, центром якої буде кримінальний аналіз, що дозволить значно підвищити рівень обґрунтованості кримінального переслідування осіб, щодо яких правоохоронним органом отримано інформацію про несплату податкових зобов'язань; скорочення витрат на розслідування злочинів у сфері публічних фінансів; запровадження дієвої системи стимулювання добровільної сплати податкових зобов'язань платників податків, заснованої на врахуванні при прийнятті рішення щодо початку кримінального переслідування факту несплати узгоджених податкових зобов'язань; забезпечення умов для створення в Україні прозорого та передбачуваного конкурентного бізнес середовища завдяки забезпеченню державою дотримання в українському правовому полі принципу презумпції невинуватості та принципу невідворотності покарання злочинців; зниження корупційних ризиків в системі правоохоронних органів.

Незважаючи на те, що даний проект визначено Президентом як невідкладний, вже більше ніж півроку він не опрацьовується.

Зважаючи на те, що розглянутий вище проект закону № 8157 «Про Національне бюро фінансової безпеки України»¹

---

¹ Проект Закону про Національне бюро фінансової безпеки України № 8157 від 19.03.2018. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63676

має ряд недоліків, а саме: розширює повноваження Президента України в частині призначення/звільнення керівника НБФБ, що не передбачено діючою Конституцією та потребує одночасного або завчасного внесення змін до Конституції України для розширення повноважень Президента України щодо створення НБФБ та контролю за його діяльністю; не забезпечує прозорий та неупереджений відбір кандидата на посаду керівника НБФБ. Фактично обрано один з найбільш критикованих способів відбору кандидата за якого лише політичні сили визначають кандидатів до конкурсної комісії з обрання керівника органу, який буде розслідувати кримінальні провадження у відношенні усіх гілок влади, що його обирають. При цьому погіршується можливість обрання якісного складу конкурсної комісії: закривається можливість участі у конкурсній комісії авторитетних закордонних фахівців, допускається можливість бути членом комісії державному службовцю, що створює конфлікт інтересів при обранні держслужбовцями керівника органу, що потім має розслідувати кримінальні провадження у відношенні до цих посадових осіб; не містить прозорої процедури відбору кадрів, а також фільтрів, що не дадуть потрапити у нову службу старих не професійних та корумпованих працівників правоохоронних органів. У ньому відсутні дієві способи громадського контролю при обранні та звільненні керівника/працівників органу, а також під час виконання ними службових обов'язків, немає механізму впливу на неякісну роботу органу та порушення закону з боку керівника органу та його підлеглих, відсутній механізм звільнення або притягнення до відповідальності керівника новостворюваного органу з боку громадськості. Також він не відповідає вимогам Концепції реформування системи кримінальної юстиції України, що була введена в дію Указом Президента України ще 08.04.2008 р. № 311/2008; не вирішує основні запити суспільства щодо зниження тиску силових структур на бізнес («маски шоу стоп»), адже передбачає функціонування в межах НБФБ підрозділу фізичного захисту; закладає механізм блокування ефективної роботи НАБУ, суттєво обмежується підслідність

НАБУ та створюється конфлікт інтересів між НАБУ та НБФБ; створює конфлікт інтересів з іншими інституціями та органами виконавчої влади та дублює їх функції, завдання та повноваження.

Враховуючи вищезгадані неузгодженості виникла необхідність подати альтернативний законопроект, в якому врегулювати всі спірні питання та створити передумови для належного функціонування єдиного правоохоронного органу з розслідування злочинів у сфері публічних фінансів. Ним став проект закону «Про правові засади організації та діяльності Фінансової поліції» № 8157-2 від 03.04.2018¹, яким передбачено розділення сервісної та правоохоронної функцій фіскальної служби, ліквідація податкової міліції, оптимізація структури та чисельності органів, які ведуть боротьбу зі злочинами у сфері фінансів, усунення дублювання їх функцій та створення Фінансової поліції – центрального органу виконавчої влади який здійснює діяльність із запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, що віднесені до її підслідності відповідно до Кримінально процесуального кодексу України. Фінансова поліція буде здійснювати заходи із запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття злочинів що віднесені до її підслідності відповідно до Кримінального процесуального кодексу України.

У результаті прийняття проект закону «Про правові засади організації та діяльності Фінансової поліції» № 8157-2 від 03.04.2018 буде реалізовано: покращення загального стану підприємницького середовища шляхом переходу ДФС України від наглядово-каральної функції до обслуговуючої функції; налагодження партнерських відносин між бізнесом та контролюючими органами; підвищення ефективності розслідування злочинів підслідних Фінансовій поліції; підвищення позиції України в рейтингу легкості ведення бізнесу *Doing Business*, що здійснюється експертами Світового банку.

---

¹ Проект Закону про правові засади організації та діяльності Фінансової поліції № 8157-2 від 03.04.2018. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63782

Автори законопроектів 8157-1 та 8157-2 критикують проєкт 8157 також за те, що він дозволяє набирати до нової структури «старих» податківців і митників. Ще – за те, що призначений президентом голова НБФБ зможе займати цю посаду невизначений термін. Крім того, НБФБ частково перебирає на себе функції НАБУ, чим закладає основи неефективну роботу цієї структури, вважають автори альтернативних законопроектів. Є у них і ціла низка інших зауважень. За основу розробки обох альтернативних проєктів був узятий «старий» законопроект від 2016 року. Тексти проєктів 8157-1 і 8157-2 збігаються відсотків на 80, але 8157-2 є ніби доповненим і конкретизованим варіантом 8157-1. Також проєкт 8157-1 пропонує встановити граничну чисельність особового складу НБФБ в 3000 осіб, а 8157-2 – в 1500 осіб. При цьому в обох проєктах є ремарка, що «гранична чисельність особового складу може змінюватися, залежно від рівня злочинності», і збільшуватися за рішенням Кабміну.

По-різному представлені законопроекти пропонують формувати склад конкурсної комісії з відбору кандидатів на керівні посади НБФБ/фінполіції. У проєкті 8157-1 пропонується такий склад: 3 кандидати від громадської ради при НБФБ і по одному члену від комітету ВР з питань правоохоронної діяльності, від комітету ВР з питань податкової політики, від міністра фінансів, від Нацагентства з питань держслужби, від з'їзду адвокатів, від Всеукраїнської конференції працівників прокуратури.

У проєкті 8157-2 комісія складається з 3 представників громадської ради при фінансовій поліції, 3 представників Кабміну і 3 представників міжнародних організацій, яких, втім, теж назначає міністр фінансів: від Комітету експертів Ради Європи з оцінки засобів боротьби з відмиванням грошей (MONEYVAL), від Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) і Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF). У першому варіанті комісія вважається працездатною при призначенні 6 осіб, у другому – 7. В обох варіантах керівник обирається на 5 років і не може обіймати цю посаду більше двох термінів поспіль.

Вважаємо, обидва законопроекти ще потребують додаткового доопрацювання для якнайкращого забезпечення фінансової безпеки нашої держави.

Більш ефективний на наш погляд є перший законопроект, але у ньому потрібно посилити ряд положень, а саме: деталізувати механізм формування та подання пропозицій, які НБФБ надсилає державним органам стосовно усунення причин і умов, які сприяють вчиненню кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності НБФБ, врегулювати порядок отримання від цих органів інформації про розгляд таких пропозицій та рекомендацій; обмежити право НБФБ вимагати від підприємств, установ, організацій розкриття інформації щодо їх господарських операцій без будь-яких обмежень, бо це створює підґрунтя для тиску та зловживання правами; у законопроекті не встановлено ефективних запобіжників від зловживання НБФБ своїми правами; закріплення повноважень щодо призначення будь-яких перевірок та ревізій може призводити також до зловживань з боку НБФБ; не достатньо обґрунтованими являються зміни до Кримінального кодексу України стосовно змісту статей 191-1 та 212.

Тобто, створення повноцінного механізму забезпечення фінансової безпеки держави передбачає перш за все вирішення широкого кола проблем, що стосуються формулювання критеріїв та принципів забезпечення фінансової безпеки, визначення пріоритетних національних інтересів у фінансовій сфері, здійснення постійного відстеження факторів, які викликають загрозу фінансовій безпеці країни, а також вживання заходів щодо їх попередження та подолання. Більше того, для створення механізму забезпечення фінансової безпеки необхідно вирішити цілий комплекс правових, структурно-організаційних, процедурних, кадрових, технологічних та ресурсних питань. Що стосується систем забезпечення фінансової безпеки, то поки що поза належною структурною організацією залишається система відповідних інститутів і організаційно-управлінських структур, які мають займатися цією проблемою, концепція їх перспективної побудови. Додаткові трудно-

щі у формуванні системи фінансової безпеки України пов'язані з відсутністю в країні координуючого центру, який, отримуючи інформацію з цієї проблематики від різних міністерств і відомств, мав би змогу узагальнити її і зробити відповідні висновки.